

Škandál VatiLeaks dostal pápežovho sluhu za mreže

Kauza VatiLeaks, ktorá odhaľuje mocenský boj a korupciu na najvyšších miestach katolíckej cirkvi, má prvú obeť. Komorník pápeža Benedikta XVI. ide za mreže na 18 mesiacov pre údajnú krádež tajných dokumentov. Vatikánsky súd tak vôbec po prvýkrát v novodobej histórii odsúdil človeka patriaceho do vysokých cirkevných kruhov. Pápežov komorník Paolo Gabriele si vypočul rozsudok v sobotu po tom, čo sa priznal k vynášaniu informácií.

Údajne chcel poukázať na všadeprítomné „zlo a korupciu“ vo Vatikáne. Tento 40-ročný otec rodiny počas svojho pôsobenia vo Vatikáne patrilo do najužšieho okruhu ľudí v blízkosti hlavy katolíckej cirkvi. Očakáva sa preto, že pápež nakoniec svojho sluhu omilostí. Gabriele zatiaľ na rozhodnutie Benedikta XVI. čaká v domácom väzení, kde je už od júla tohto roka. Vatikán oznámil, že ak by mal ísť do klasickej väznice, musí ho premiest-

niť do Talianska. Tento cirkevný štát totiž väzenie na dlhodobší pobyt nemá. Gabrieleho zatkla polícia tento rok v máji a pri domovej prehliadke našla viac ako tisíc dokumentov. Tie komorník predával novinárovi Gianluigimu Nuzzimu, ktorý potom v knihe opísal mocenský boj, korupciu a homosexuálne styky v najvyšších kruhoch cirkvi. Jeho kniha vyvolala obrovský škandál a pápež preto povolal aj špeciálnu vyšetrovaciu komisiu zloženú z troch kardinálov, medzi ktorými je tiež slovenský kardinál Jozef Tomko. (red), HN 08/10/2012

Katolícka cirkev žiada zákaz výstavy

Katolícka cirkev sa po výzve ministra kultúry Marka Madariča aktivizuje nielen v diskusii o úpadku televíznej zábavy. Najnovšie žiada zakázanie výstavy The Human Body Exhibition, ktorá podľa nej predstavuje hrubé zneváženie a hanobenie mŕtvych ľudských tiel. „Jej konanie je hanbou nášho hlavného mesta i celej krajiny. Preto vyzývam zodpovedné štátne i miestne orgány, aby využili svoje právomoci a existujúce zákony a neodkladne prijali opatrenia na ukončenie výstavy. Kým sa tak stane, prosím zodpovedných kresťanov, ako aj všetkých ľudí dobrej vôle, aby sa na výstave nezúčastňovali a aby podľa svojich možností neodporúčali účasť na výstave deťom a nepľnoletej mládeži,“ napísal vo vyhlásení spišský biskup a predseda subkomisie pre bioetiku Teologickej komisie Konferencie biskupov Slovenska Štefan Sečka.

Právny zástupca Konferencie biskupov Slovenska požiadal podľa agentúry SITA Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Bratislave, aby podľa zákona o pohrebníctve preskúmal súlad výstavy so zákonom. Ako dôvod v žiadosti uvádza, že predmetom výstavy je vystavovanie preparovaných a konzervovaných ľudských tiel a ich jednotlivých častí, pričom tieto plastinované ľudské telá sú prezentované v rôznych polohách. Obrátil sa aj na Miestny úrad v Petržalke, aby podľa zákona o verejných kultúrnych podujatiach zakázal alebo zrušil výstavu. K výstave mala byť aj prednáška o jej edukatívnom význame, dekan Lekárskej fakulty UK v Bratislave Peter Labaš však rozhodol, že vo Vedeckej cukrárni nebude. Podľa neho fakulta sa dištancuje od podobných výstav, ktoré dehonestujú ľudské telo. SITA, Pravda 09/10/2012

Vstupná baroková brána na Nitriansky hrad je obnovená

Vstupná baroková brána na Nitriansky hrad je obnovená. Práca, vrátane výskumov, trvala od septembra 2011 do augusta 2012. Rekonštrukcia stála 22 900 eur. Vstupný barokový portál postavil v roku 167 biskup Tomáš Pálffy.

Rádio Regina BA, 05/10/2012

Závažné porušenie mravných princípov

Výstava The Human Body Exhibition predstavuje podľa katolíckej cirkvi hrubé zneváženie, hanobenie mŕtvych ľudských tiel preparovaných a vystavovaných s cieľom zisku a spôsobom ponížujúcim ľudskú dôstojnosť. Ako sa uvádza vo vyhlásení predsedu subkomisie pre bioetiku Teologickej komisie Konferencie biskupov Slovenska, výstava znamená závažné porušenie základných mravných princípov a hodnôt slobodnej, demokratickej spoločnosti. „Jej konanie je hanbou nášho hlavného mesta i celej krajiny. Preto vyzývam zodpovedné štátne i miestne orgány, aby využili svoje právomoci a existujúce zákony a neodkladne prijali opatrenia na ukončenie výstavy. Kým sa tak stane, prosím zodpovedných kresťanov, ako aj všetkých ľudí dobrej vôle, aby sa na výstave nezúčastňovali a aby podľa svojich možností neodporúčali účasť na výstave deťom a nepľnoletej mládeži,“ napísal vo vyhlásení predseda subkomisie a spišský biskup Štefan Sečka.

JÁN FELIX, Šport 09/10/2012

Obchody sa zatvoria. Cez sviatky alebo nedele

Nakupovať v obchodných reťazcoch počas štátnych sviatkov alebo v nedeľu už nebude možné. Predajne budú zatvorené. Vládny Smer-SD sa totiž rozhodol podporiť nedávnu požiadavku odborárov. Zmeny chce zakomponovať cez pozmeňovacie návrhy do novely Zákonníka práce, ktorá sa nachádza už v parlamente. Či to budú sviatky alebo nedele, má rozhodnúť rokovanie poslancov Smeru a rezortu práce na Úrade vlády budúci týždeň v pondelok. Podľa predsedu Výboru NR SR pre sociálne veci Jána Podmanického majú väčšiu šancu uspieť sviatky. Novinku podporuje aj opozícia. „Je to moja dlhodobá iniciatíva. Reťazce nepotrebujú byť neustále otvorené. Keď si ľudia budú potrebovať niečo nakúpiť, tak zídu do obchodu deň predtým. Ani obchodníci na tom nebudú stratoví,“ tvrdí podpredseda KDH Július Brocka. Túto možnosť nevyučuje ani ministerstvo práce. „Neodmietame podporu návrhu, aby boli obchody zatvorené aspoň počas sviatkov,“ reagoval pre HN štátny tajomník rezortu Branislav Ondruš. Obyčajní ľudia síce súhlasia so zatváraním obchodov, no radšej by boli za nedele. Podľa ich lídra Igora Matoviča by to v opačnom prípade malo negatívny dosah na ekonomiku. „Ak štátny sviatok vyjde na stred týždňa, pôjdu si ľudia nakúpiť do zahraničia.“ Samotný obchod v tom problém nevidí. Podľa podpredsedu Predstavenstva COOP Jednoty Slovensko Martina Katriaka reťazce na tom môžu stratiť len minimálne. Podiel predaja dosahuje totiž v nedeľu a v štátne sviatky len dve percentá z celého týždňa. „Napríklad v Nemecku sú obchody otvorené len 12 nediel do roka, a to pred sviatkami a po sviatkoch, ako sú Vianoce.“ Za nezodpovedný a nehodný 21. storočia považuje návrhy viceprezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení Rastislav Machunka. „Nikto predsa zamestnancov nenúti chodiť do práce počas sviatkov. Majú možnosť voľby, takto im ju zoberieme.“

Michaela Kušnírová, HN 09/10/2012

Do licenčnej rady si už cirkvi vybrali

Katolícka a evanjelická cirkev spolu so židovskou náboženskou obcou navrhli spoločného kandidáta do Rady pre vysielanie a retransmisii. Podľa informácií Pravdy by ním mal byť Ladislav Štibrányi. Hovorca KBS Jozef Kováčik už avizoval, že po dohode s ostatnými cirkvami chcú do licenčnej rady ponúknuť člena, ktorý by sa venoval aj fenoménom reality show, a najmä dôsledkom, ktoré majú na spoločnosť. „Máme meno, je vybraný, podporený ostatnými cirkvami. Bude mať podporu židovskej náboženskej komunity, rokuje sa s evanjelikmi,“ povedal Kováčik. Spoločného kandidáta potvrdil aj čestný predseda Ústredného zväzu židovských náboženských obcí Pavel Traubner. „Obrátil sa na nás, už v minulosti, v máji 2011, sme mu vyjadrili podporu. V rade bude zastupovať záujmy cirkví, aby sa odstránila nemorálnosť, vulgárnosť a prejavy xenofóbie či antisemitizmu, ktoré sa občas v televízii vyskytujú,“ povedal Traubner. Štibrányi už bol členom rady, šesťročné funkčné obdobie sa mu skončilo minulý rok. Vtedy ho za člena rady navrhlo Združenie miest a obcí Slovenska. V minulosti bol členom predstavenstva akciovej spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu, pôsobí aj na Slovenskej technickej univerzite. Predseda parlamentného výboru pre kultúru a médiá Dušan Jarjabek (Smer) tvrdí, že o spoločnom kandidátovi cirkví sa mu zatiaľ nikto nezmienil. „Nieje kľúč na to, že by akákoľvek organizácia mala nárok na miesto v rade. Dôležitá je skôr profesia, aby išlo o ľudí, ktorí sa pohybujú v mediálnom prostredí, aby mali k téme, ktorá na verejnosti rezonuje, čo povedať,“ povedal. Rada pre vysielanie a retransmisii má podľa Jarjabka väčšiu autoritu ako Rada RTVS, ktorá je často spochybňovaná. „Licenčná rada nikdy nebola odvolaná celá, funguje tzv. kolotočový systém. Väčšinou sa obmieňa tretina rady, funkčné obdobia členov presahujú jedno volebné obdobie,“ dodal šéf mediálneho výboru. Návrhy kandidátov na členov rady môžu výboru predkladať poslanci, profesijné inštitúcie a občianske združenia pôsobiace v oblasti audiovizie, hromadných informačných prostriedkov, kultúry, vedy, vzdelávania, športu, registrované cirkvi aj náboženské spoločnosti. Sociologička Mária Suríková nepovažuje návrh na

spoločného kandidáta v rade za ďalšiu snahu cirkví o kontrolu vysielania z hľadiska presadzovania len záujmov jednej cirkvi. „Už to, že si vybrali spoločného kandidáta, hovorí o tom, že nemienia sledovať úzko cirkevné záujmy, ale skôr všeobecno-morálne. Cirkvi majú takúto funkciu. O čom je cirkev? O tom, aby sa zlepšovala morálka,“ myslí si sociologička. Zároveň je presvedčená, že jeden človek sa môže pokúsiť presvedčiť ostatných členov rady, ale prehlasovať ich nedokáže. Členovia mediálneho výboru zatiaľ nevedia, či Štibrányiho podporia. Daniel Krajcer (SaS) nechcel komentovať, či spoločný kandidát cirkví môže byť prínosom. „Najskôr sa potrebujeme zoznámiť so všetkými, počkáme si,“ povedal exminister kultúry. Magdaléna Vášaryová (SDKÚ) tvrdí, že v strane o konkrétnych kandidátoch zatiaľ nehovorili. „Rozprávali sme sa o tom, či ako pravicové strany nejakého kandidáta ponúknu, lebo aj tak rozhodne Smer. Ak cirkvi svojho kandidáta chcú presadiť, na základe rozhodnutia voličov z parlamentných volieb musia rokovať so Smerom,“ tvrdí poslankyňa. László Solymos z Mostu-Híd tvrdí, že nezáleží na tom, aká skupina kandidáta nominuje. „Podstatné je, o koho ide. V rade je však deväť ľudí, takže som skeptický v tom, že jeden človek by niečo zásadne mohol sám zmeniť,“ povedal. Či prípadný člen licenčnej rady, ktorý by sa venoval aj téme reality show, môže pomôcť snahe ministra kultúry Mareka Madariča v diskusii o vulgarizácii televíznych programov, ministerstvo povedať nechcelo. „Voľba členov rady nie je vecou ministra alebo ministerstva kultúry, ale parlamentu a ani ten nemôže žiadnemu navrhovateľovi garantovať, že práve jeho kandidát bude zvolený,“ povedal hovorca ministra Jozef Bednár. Rada pre vysielanie a retransmisii bude mať troch nových členov. V decembri sa končí funkčné obdobie Dane Podrackej, v januári Milanovi Ventrinskému aj Vladimírovi Holanovi. „Predpokladá sa, že výbor pre kultúru a médiá vyhlási výzvu na podávanie návrhov kandidátov na člena rady tak, aby mohla voľba prebehnúť na schôdzi, ktorá sa začína 27. 10,“ povedala riaditeľka komunikačného odboru Kancelárie NR Soňa Pötheová.

Eva Okoličianiová, Pravda 8.10.2012

Nemá istotu, dostala nádej

Naozaj neuveriteľné, akú guráž má tento muž. Už niekoľko krát podal pomocnú ruku ľuďom doslova v poslednej chvíli. Svoje o tom vie aj tridsaťosemročná matka siedmich detí. Jej príbeh sa na obrazovkách Markízy objavil pred šiestimi rokmi. Bez vody, elektriny a pri sviečkach sama vychovávala svoje ratolesť v obci Matysová pri Starej Ľubovni. Hneď na druhý deň po odvysielaní našej reportáže ju zo zúfalých pomerov farár presťahoval na svoju faru.

(Začiatok archívneho záznamu, 2006)

Bernadeta Repková, matka siedmich detí: „Svoje deti proste, ja viem, že ono, ja sa starám o nich, ako viem.“

Ján Tribula, redaktor: „Takto mladá žena plakala, keď sme ju navštívili s kamerou. So siedmimi deťmi žila ako v stredoveku. Tie sa však nestražovali, ba naopak, utrúpanej mamke všemožne pomáhali.“

Chlapec: „Chodím ku kravám.“

Dievča: „Pomáham mamke prať.“

Chlapec: „Aj rúbem drevo.“

Dievča: „Ja veľa upratujem.“

Chlapec: „Skladám mamke prádlo.“

Ján Tribula, redaktor: „Vtedy tridsaťdvaročná Bernadeta bola na pokraji psychických síl a mala azda len jediný sen.“

Bernadeta Repková, matka siedmich detí: „Že by sa moje deti mali dobre, aby sa tak netrápili, ako ja.“

(Koniec archívneho záznamu, 2006)

Ján Tribula, redaktor: „No a toto už je jej nový, dočasný príbytok.“

Bernadeta Repková, matka siedmich detí: „Tak, tu bývame.“

Ján Tribula, redaktor: „Hoci dom obýva s ďalšími tromi matkami, fárovou pomoc si nevie vynachváliť.“

Bernadeta Repková, matka siedmich detí: „Majú tu deti všetko, hej, čo potrebujú. V Matysovej nemali elektrinu, vodu.“

Marián Kuffa, katolícky farár z obce Žakovce: „My nedávame ľuďom istotu, my ľuďom dávame len nádej, hej? Istota by nás mohla priviesť k pýche.“

Ján Tribula, redaktor: „No a predstavte si, ozval sa aj otec tých-

to detí. Rád by s nimi býval, no farár je nekompromisný. Na alkohol a automaty musí zabudnúť a dvere mu otvoria pod touto podmienkou.“

Bernadeta Repková, matka siedmich detí: „Keď donesie výživné na deti.“

Marián Kuffa, katolícky farár z obce Žakovce: „Naša doba učí brať. Konzumný spôsob života - už si. Už si. A my učíme - Pomáhaj, pomáhaj.“

Ján Tribula, redaktor: „Ak by sa tejto ženy pred rokmi neujal katolícky farár, ona by zrejme nejako prežila, ale s istotou možno povedať, že o svoje deti by prišla a úrady by ich umiestnili v detskom domove. Dnes je ale z najhoršieho vonku a verí, že raz sa osamostatní úplne.“

Markíza, 07/10/2012

Dve z Pussy Riot do väzenia

Moskovský odvolací súd včera oslobodil jednu z troch uväznených členiek punkovej skupiny Pussy Riot. Súd tak vyhovel Jekaterine Samucevičovej, ktorá tvrdila, že sa na kontroverznom vystúpení v Chráme Krista Spasiteľa nezúčastnila. Odvolaniu ďalších dvoch mladých žien súd nevyhovel a ich dvojročné tresty väzenia potvrdil. Členky Pussy Riot krátko predtým vyhlásili, že sa naďalej cítia nevinné, no sú pripravené ospravedlniť sa veriacim. Trojicu mladých žien v auguste odsúdili za nezvyčajný politický protest, keď vo februári vtrhli v kuklách do Chrámu Krista Spasiteľa v Moskve a zaspievali v ňom „punkovú modlitbu“ proti vtedajšiemu premiérovi a súčasnému prezidentovi Vladimirovi Putinovi.

PETER DODEK, Šport 11/10/2012

Farár potrebuje mrakodrap

všade. No v záchodoch, už sa snažím, aby v záchodoch nespali.“

Ján Tribula, redaktor: „Farár hovorí o zúfalstve a akomsi dobrodružstve s neistým koncom. Vraj keby kedysi tušil, čo ho čaká, všetko by urobil inak.“

Marián Kuffa, katolícky farár z obce Žakovce: „Pred dvadsiatimi dvoma rokmi by som všetko zbúral, urobil by som základy pre mrakodrap a každý rok by som jedno poschodie vystaval, hej? Ale ja som to nevedel, hej?“

Ján Tribula, redaktor: „Teraz hovorí o veľkej zodpovednosti. Jeho fara už pripomína malé sídlisko. Biedni ľudia všetko stavajú sami. Kvádre, tehly, plechy sú takmer výlučne z búračiek starých domov.“

Marián Kuffa, katolícky farár z obce Žakovce: „Sme vďační, hocijaký stavebný materiál, hocijaký, všetko si vieme zúžitkovať.“

Ján Tribula, redaktor: „Tento charizmatik farár očakáva pred zimou podobný scenár ako po iné roky. Ľudí totiž prirovnáva k lastovičkám, ktoré idú za teplom a tak vie, že ešte pred prvým snehom tu bude poriadny nátresk. Aj preto chce všetko čo najskôr dostať pod strechu, aby ľuďom, ktorí sa ocitnú v núdzi, mohol podať svoju pomocnú ruku.“

Markíza, 07/10/2012

Vatikánsky Assange si trest odsedí doma

Bývalý komorník pápeža Benedikta XVI. Paolo Gabriele (46) dostal pol druhého roka nepodmienečne za krádež tajných dokumentov, ktoré vynášal z Vatikánu. Sobotňajší súdny verdikt je miernejší, ako sa očakávalo. Vatikánsky Assange vraj môže za to vďačiť najmä doterajšej beztrestnosti a „úprimnému priznaniu“. Osemnásť mesiacov by si mal odsedieť v domácom väzení, teda vo svojom vatikánskom byte. Navyše aj to nemusí byť posledné rozhodnutie Svätej stolice. „S veľkou pravdepodobnosťou Benedikt XVI. odsúdeného omilostí,“ citujú svetové agentúry Frederica Lombardiho, pápežovho hovorca. Samotný odsúdený sa však ani po vynesení rozsudku necíti byť vinný. „Týka sa to obvinenia z krádeže ako príťažujúcej okolnosti,“ tvrdí aj dnes Gabriele. Vinným sa cíti za to, že „zradil dôveru Svätého otca, ktorého ľúbi ako dieťa“. Vraj konal v záujme napomôcť zmene situácie vo Vatikáne k lepšiemu v čase, keď vraj ani pápež nevie o mnohom, čo sa deje v jeho okolí. Aj pápež je z celého škandálu smutný. Podľa vatikánskych zdrojov ho zdrvila najmä skutočnosť, že záporným hrdinom je v ňom človek, ktorého prijal ako „svojho syna“. Od roku 2006 bol v jeho bezprostrednej

blízkosti prakticky celý deň. „Prečo to urobil? Ako k nám mohlo preniknúť zlo?“ kládol si vraj neraz Svätý otec otázky. Gabriela zatkli 23. mája v jeho vatikánskom byte, v ktorom žije s manželkou a tromi deťmi. Polícia počas domovej prehliadky našla viac ako tisíc dokumentov. Už predtým mnohé skončili v rukách novinára Gianluigiho Nuzzu, ktorý následne opísal intrigy, mocenský boj, korupciu a homosexuálne vzťahy na najvyšších miestach katolíckej cirkvi. Okrem komorníka sa pred súdom ocitol aj Claudio Sciarpetti, ktorý odsúdenému podľa vyšetrovateľov pomáhal. V pápežskom sídle mal na starosti informačné technológie. Talianske médiá však napriek sobotňajšiemu výroku súdu živia špekulácie, podľa ktorých bol Gabriele iba pešiakom vo vysokej hre cirkevných hodnostárov. V súvislosti s domácim väzením viaceré pripomínajú, že inak by si musel dnes už bývalý pápežov komorník odpykať trest v niektorej z väzníc v Ríme alebo v jeho okolí. Svätá stolica totiž nemá podobné zariadenie a tak by mal podľa Lateránskych dohôd z roku 1929 medzi Vatikánom a talianskou vládou putovať mimo Vatikánu.

ta, Pravda 08/10/2012

Dá mu pápež milosť?

Vo Vatikáne uzavreli proces „Vatileaks“. Súd uznal bývalého pápežovho komorníka za vinného z krádeže tajných dokumentov a odsúdil ho na 18 mesiacov. Je však vysoko pravdepodobné, že Svätá stolica mu udelí milosť.

Štátny zástupca Nicola Picardi požadoval pre Paola Gabriela (40) tri roky. Sudcovia však prihliadli na rad poľahčujúcich okolností. Otec rodiny nebol totiž predtým trestne stíhaný a k tomu, že dôverné materiály z pápežovho stola vzal, sa priznal. Vo svojej záverečnej reči pred vynesením rozsudku však uviedol, že vinný sa necíti. Jeho obhajkyňa Cristina Arruová postavila obhajobu na tom, že jej mandant dokumenty neodcudzil, len si ich neprávom vypožičal. „Čo ho k tomu viedlo, bola morálna motivácia. Dúfam, že to jedného dňa uznajú a ocenia,“ oznámila na tlačovej konferencii Arruová.

Odhaliť špinavosti

To, čo Gabriele urobil, nebolo podľa nej správne, ale ospravedliteľné. Narážala tým na skutočnosť, že pri májovej domovej prehliadke našli u Gabrieleho vyše tisíc listín dôverného charakteru, ktoré posúval novinárovi Gianlugimu Nurzzimu pre jeho knihu. Ten v nej opísal mocenský boj, údajnú korupciu a homosexualitu medzi duchovnými. Odsúdený komorník sa nemieni odvolať a je pripravený niesť „akékoľvek následky“. Z poverenia súdu však bude musieť uhradiť procesné trovy. Bývalý komorník si trest odpyká buď v domácom väzení vo svojom vatikánskom byte, alebo v jednom z talianskych väzení. Vatikán totiž nápravné zariadenie na dlhší pobyt nemá. Hovorca Svätej stolice Federico Lombardi už avizoval, že niekdajší dôverník pápeža možno dostane od neho milosť.

(ukr)

Plus jeden deň 08/10/2012

Odstúpil pre zneužívanie

Pápež Benedikt XVI. prijal rezignáciu čilského biskupa, ktorého Vatikán vyšetruje pre údajné sexuálne zneužívanie detí.

Biskup z čilského prístavného mesta Iquique, Marco Antonio Ordenes Fernandez (48), je celkovo iba druhým biskupom, ktorý sa vzdal funkcie po obvineniach zo sexuálneho zneužívania. Prvým bol v roku 2010 vtedajší biskup z belgického mesta Bruggy Roger Vangheluwe, ktorý sa priznal k dlhoročnému zneužívaniu svojho synovca. Vatikán oznámil, že pápež prijal rezignáciu Ordenesa, ktorý ju podal v súlade s cirkevným nariadením. To uvádza, že biskup musí odstúpiť, ak je chorý alebo pre iný „vážny“ dôvod, v dôsledku ktorého nie je vhodnou osobou pre svoju prácu. Vatikánska ambasáda v čilskej metropole Santiagu potvrdila, že Ordenesa vyšetruje a že ponúka pomoc obetiam.

(tasr)
Plus jeden deň 10/10/2012

Už ju aj zakázali

No, treba ale povedať, že podobných výstav boli po celom svete desiatky a vždy vzbudili množstvo emócií.

V niektorých krajinách to zašlo až tak ďaleko, že ju zakázali. Či sa to podarí aj u nás, je dosť otáznne.

Ak by sa výstavu na Slovensku podarilo zakázať, nebolo by prvou krajinou, v ktorej sa tak stalo. Takúto výstavu zatvorili v roku 2010 vo Francúzsku a teraz nedávno v Izraeli. Vo Francúzsku podobná výstava s názvom Our Body porušovala občiansky zákonník. V Izraeli sa zase súdy báli, že telá môžu patriť umučeným väzňom. Podobná kritika sa na výstavy vzniesla aj v Anglicku. V Amerike zase jeden biskup prirovnal nahé telá k pornografii. U nás sa zákaz výstavy asi nepodarí.

Lenka Skalická, Úrad verejného zdravotníctva: „Keďže to nie je zakotvené v legislatíve, Úrad verejného zdravotníctva nemôže zaujať k tomuto stanovisko.“

Mária Grebeňová-Laczová, hovorkyňa Petržalky: „List Konferencie biskupov Slovenska sme dostali iba včera a začíname sa s ním zaoberať.“

Markíza, 09/10/2012

Sexuálne menšiny majú výbor

Lesby, gayovia a bisexuáli sa tento týždeň potešili. Vláda zriadila špeciálne pre nich výbor za ich práva. Toto rozhodnutie však nezostalo bez kritiky. Ako prvá sa ozvala katolícka cirkev, ktorá hovorí o sklamaní a rozklade spoločnosti. Zástupcovia sexuálnych menšín to ale zas označili za zlomovú udalosť.

Sexuálne menšiny sa dočkali. Svoje právo budú riešiť na úrovni rady vlády, teda podobne ako národnostné menšiny.

Miroslav Lajčák (nominant Smeru-SD), minister zahraničných vecí: „Otázka ako taká existuje, tak si pred ňou nezakrývame oči.“

Martin Macko, iniciatíva Inakosť: „Aj na Slovensku sa konečne začne v tejto problematike nielen diskutovať, ale konečne sa prejde aj k hľadaniu konkrétnych opatrení na odstránenie diskriminácie.“

Reportérka: „Vláda ku kroku pristúpila ako jedna z posledných v únii. A to aj napriek nesúhlasu katolíckej cirkvi.“

Josef Kováčik, hovorca KBS: „Sme sklamaní týmto rozhodnutím, pretože ide o presadzovanie veľmi tvrdej protirodinnéj ideologickej agendy.“

Miroslav Lajčák (nominant Smeru-SD), minister zahraničných vecí: „Máme kopy medzinárodných záväzkov, ktoré predpokladajú, že sa k tejto téme postavíme nejakým spôsobom zrelo.“

Reportérka: „Zástupcovia sexuálnych menšín poukazujú na Poľsko, kde sa vláda zaviazala prijať zákon o registrovaných partnerstvách. Na výbore chcú ako prví otvoriť otázku trestov za prejavy nenávisťi.“

Martin Macko, iniciatíva Inakosť: „Nejde o žiadne zavádzanie nadštandardných nových práv, ale o uplatnenie univerzálnych ľudských práv aj na túto skupinu.“

Josef Kováčik, hovorca KBS: „To je cesta k zákonu. Je to tlak Európskej únie. My to vidíme a jednoducho tento tlak je tu a musíme sa s ním nejakým spôsobom vyrovnáť. Je zlé, ak sa vláda nedokáže takýmto tlakom postaviť.“

Cirkev chce zákaz výstavy tiel

Vystaviť mŕtve telá v rôznych pózach je podľa biskupov porušenie ľudských práv

S mŕtvymi telami pracujeme veľmi opatrne a s úctou, po výstave ich pochováme, hovorí organizátor.

Telá v športových pózach napínajú svaly, mŕtvym vidno hlboko dovnútra. Úspešná výstava Ľudské telo – The Human Body Exhibition dráždi katolícku cirkev na Slovensku. Výstava, ktorá trvá už od konca augusta, je podľa cirkvi hrubým znevážením a hanobením mŕtvych ľudských tiel „preparovaných a vystavovaných s cieľom zisku a spôsobom ponížujúcim ľudskú dôstojnosť“. Cirkev preto žiada úrady, aby výstavu zakázali. „Kým sa tak stane, prosím zodpovedných kresťanov, ako aj všetkých ľudí dobrej vôle, aby sa na výstave nezúčastňovali – a tiež, aby podľa svojich možností neodporúčali účasť na výstave deťom a neplnoletej mládeži,“ vyhlásil Štefan Sečka, spišský biskup a predseda subkomisie pre bioetiku konferencie biskupov.

Organizátor: S úctou

„Výstava nie je spravená tak, aby pohoršovala. Má skôr vedecký účel, hlavne pre školy, aby si deti vedeli predstaviť, ako ľudské telo funguje,“ hovorí Štěpán Janeček, zástupca firmy JVS Group, ktorá výstavu organizuje. Tvrdí, že všetci ľudia pred svojou smrťou súhlasili s tým, aby ich mŕtve telá vypreparovali a vystavili. Zaobchádzame s nimi opatrne a s úctou, tvrdí. Po skončení série výstav podľa neho telá spopolnia a pochovajú. Viaceré úrady pre výstavu oslovuje právnik konferencie biskupov. Argumentuje tým, že preparované a konzervované ľudské telá vystavujú v rôznych polohách a ukazujú verejnosti mŕt-

voly konkrétnych ľudí, čím sa porušuje dôstojnosť, intimita a integrita mŕtvych „na pôde komerčného výstaviska, a to všetko s využitím masívnej reklamnej kampane“. Lekár a právnik Peter Kováč si nemyslí, že by šlo o dehonestáciu mŕtvych tiel. „Ak to bolo so súhlasom tých, ktorí poskytli svoje telá, a pokiaľ telá nie sú v dehonestujúcich pózach, nemožno hovoriť o neúcte k mŕtvym.“ Právnik konferencie biskupov oslovil aj Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Má podľa neho preskúmať, či to nie je v rozpore so zákonom o pohrebníctve. Podľa zákona sa s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami musí zaobchádzať dôstojne a tak, aby nedošlo k ohrozeniu verejného zdravia alebo verejného poriadku. „Niekedy sa časti ľudského tela po spracovaní stanú zdravotníckymi pomôckami. Stále je to časť ľudského tela. Je to porušenie zákona o pohrebníctve?“ pýta sa Kováč. Zákon o pohrebníctve je podľa neho problémový. „Výstava je kontroverzná, rovnako ako použitie ľudských tiel na výučbu medikov.“

Zatiaľ zastavili prednášku

Výstava je v Inchebe v bratislavskej Petržalke. Cirkev preto žiada o zákaz aj mestskú časť – pre porušenie ľudských práv a slobôd. Hovorkyňa Petržalky Mária Grebeňová Laczová včera nevedela na výzvu reagovať. Prvý zákaz už cirkev dosiahla. Dekan Lekárskej fakulty UK Peter Labaš zastavil prednášku o edukatívnom prínose výstavy v rámci medzinárodnej lekárskej konferencie v Bratislave. Fakulta sa podľa neho dištancuje od podobných výstav, ktoré dehonestujú ľudské telo.

Michal Durdovanský
SME 09/10/2012

Reportérka: „Obidvom stranám však šéf diplomacie odkazuje. Na výbore sa bude diskutovať.“

Miroslav Lajčák (nominant Smeru-SD), minister zahraničných vecí: „Výbor nemá právo predkladať návrhy zákonov. To znamená, ak niekto hovorí, že zriadenie vý-

boru automaticky znamená prijatie takého alebo onakého zákona, tak buď klame, alebo nevie o čom hovorí, lebo takto to nie je.“

Reportérka: „Prvé kroky by mal výbor začať realizovať od nového roka.“

Ľuba Oravová
TA3, 07/10/2012

Nevystavujete väzňov? pýtajú sa aktivisti

Po katolíckej cirkvi sa proti výstave ľudských tiel ozvali aj obhajcovia ľudských práv. Prekáža im nejasný pôvod tiel.

Telá mŕtvych ľudí na výstave v Bratislave, ktorá trvá už od konca augusta, môžu podľa aktivistov patriť čínskym disidentom, politickým väzňom a ľuďom, ktorí praktizovali Falun Gong. Vyzývajú organizátorov, aby objasnili pôvod tiel. „Chceli by sme vyzvať organizátorov výstavy The Human Body Exhibition v Bratislave, aby hodnoverne deklarovali pôvod tiel použitých na výstavu a aby predložili súhlasy ich darcov,“ píše Marek Tatarko zo Slovenskej Asociácie Falun Gong, Nora Beňáková zo združenia Človek v ohrození, Ondrej Dostál z OKS, aktivistka Gabriela Kiššová a Ivan Kuhn z Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika. Upozorňujú, že Fran-

cúzsko výstavu v septembri 2010 zakázalo. Ľudskoprávne organizácie podľa Dostála argumentovali, že telá sú tak dobre zachované, že museli byť dodané krátko po smrti a nenesú žiadne vážne patologické známky jej príčin. „Organizátor nebol schopný hodnoverne dokázať, že čínska skupina telá nenakúpila z väzení.“ Výstavu tento rok v septembri zakázal aj Izrael. Najvyšší súd rozhodol, že „je určitá obava, že telá môžu patriť väzňom vrátane väzňov svedomia, ktorí mohli byť umučení na smrť či zabíť“. Ľahko sa podľa aktivistov dajú zneužiť aj telá ľudí, ktoré si nevyžiadali rodiny, alebo ich totožnosť nebola známa. Katolícka cirkev včera vyzvala, aby veriaci výstavu nena- vštevovali, lebo ide o hrubé zneváženie a hanobenie mŕtvych ľudských tiel, ktoré sú vystavované s cieľom zisku. (sita), SME 10/10/2012

„Neľudská“ výstava?

Nad osudom kontroverznej výstavy ľudských tiel v bratislavskej Petržalke visí otáznik. Právny zástupca Konferencie biskupov Slovenska totiž požiadal tamojší miestny úrad o jej zrušenie. Podľa cirkvi totiž vystavovaním mŕtvych tiel organizátori porušujú zákon o pohrebníctve a znevažujú mŕtvych.

Znevažovanie ľudskej dôstojnosti, aj takto cirkev vníma výstavu ľudských tiel v bratislavskej Petržalke. Návštevníkov preto nabáda k bojkotu a právny zástupca Konferencie biskupov Slovenska dokonca požiadal petržalský miestny úrad o zrušenie celej výstavy.

Mária Grebeňová-Laczová, hovorkyňa MČ BA - Petržalka: „List z Konferencie biskupov Slovenska sme dostali len včera, začali sme sa ním zaoberať.“

Jozef Kováčik, KBS „Ide o dehumanizáciu ľudských tiel z pohľadu zisku. Veríme, že Slovensko sa pripojí k iným civilizovaným krajinám, ktoré túto výstavu už zakázali.“

Štěpán Janeček, JVS Group: „Rozhodne sme neprivezli výstavu, ktorá by mala nejakým spôsobom šokovať.“

Viliam Šuška, redaktor: „Organi-

zátor oponuje edukatívnosťou výstavy. Cirkev však spochybňuje i legálnosť nakladania s telami mŕtvych, ktoré pochádzajú z čínskeho plastinačného inštitútu. Podľa organizátora výstavy od dobrovoľných darcov.“

Prof. MUDr. Jozef Glasa, bioetik: „My máme veľký problém, keď potrebujeme nejaký orgán preniesť, použiť.“

Miloslav Hrádek, odborník na pohrebníctvo: „Pokiaľ by boli tieto plastinaty transportované ako kvázi zosnulí, museli by mať pas pre mŕtvolu, ale naozaj boli privezené ako kvázi umelecké predmety, tak podliehali len klasickému nejakému precleniu.“

Prof. MUDr. Jozef Glasa, bioetik: „Tie mŕtvolky sú prekvapivo zachované. Museli byť veľmi skoro po smrti konzervované.“

Viliam Šuška, redaktor: „A tak podľa profesora Glasu nie sú príliš vhodným objektom na výstave, ktorú navštevujú aj žiaci základných škôl.“

Anketa: Opýtaná 1: „Som si myslela, že to bude aj horšie.“

Opýtaná 2: „Prekvapilo ma, že máme toľko veľa šliach.“

Opýtaná 3: „Je to obohatenie, určite.“

Organizátor: Takto nás Boh stvoril!

Katolícka cirkev má problém s výstavou The Human Body v bratislavskej Inchebe. Jej brány sú otvorené od 24. augusta, cirkev však vraj až teraz reaguje na početné podnety od veriacich.

Predseda subkomisie pre bioetiku spišský biskup Štefan Sečka výstavu označil za hanbu celej krajiny a nie je s ňou stotožnená ani Lekárska fakulta UK.

Výstavu poznáme

„To budeme vyberať vstupné na pitvu do nemocníc len preto, lebo diváci budú mať o to záujem?“ pýta sa hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Chceli sme vedieť, či predstavitelia cirkvi už výstavu navštívili. „Poznáme ju, samozrejme, veľmi podrobne ju poznáme,“ povedal Kováčik. Vítá aj odmietavý postoj lekárskej fakulty a pýta sa: „Čo keby tam bola vystavená vaša mama alebo váš otec?“ Spochybňuje tiež súhlas vystavených ľudí. „Ide s veľkou pravdepodobnosťou o falzifikát, na internete sú úplne bežné katalógy, kde si môžete takéto exponáty kúpiť,“ tvrdí Kováčik. Štěpán Janeček zo spoločnosti JVS Group, ktorá výstavu organizuje, hovorí: „Výstava rozhodne nie je nič proti Bohu, naopak, je to potvrdenie dokonalosti a toho, ako Boh chcel stvoriť ľudské telo.“ V postoji cirkvi vidí protirečenie. „Niekdze vystavujú maliček svätého Víta, tam zas krv iného svätého. Aj kostnice sú veľmi morbidná záležitosť, kde je z ľudských lebiek urobený luster.“ Výstavu pre veľký záujem predĺžili do 15. decembra.

IRIS KOPCSAYOVÁ

Plus jeden deň 10/10/2012

Viliam Šuška, redaktor: „I napriek tomu sa však Konferencia biskupov Slovenska obrátila v tejto veci aj na Úrad verejného zdravotníctva s podozrením, že takéto, podľa nej nedôstojné nakladanie s telami mŕtvych, porušuje aj zákon o pohrebníctve.“

Lenka Skalická, hovorkyňa ÚVZ: „Úrad verejného zdravotníctva v tomto prípade nemôže zaujať jednoznačné stanovisko ako postupovať a takisto nemôže udeliť ani sankciu.“

JOJ, 09/10/2012

Cirkvi prekáža výstava

Katolíckej cirkvi prekáža kontroverzná výstava Human Body, ktorá v Bratislave odhaľuje človeka na skutočných ľudských telách. Slovenskí biskupi označili výstavu za znevažovanie mŕtvych ľudí a vyzvali veriacich, aby na ňu nešli. Organizátori sa bránia a vravia, že chcú ľudí iba vzdelávať. Michal Čierny zisťoval viac: „Toto sú špeciálne vypreparované telá, ktoré boli kedysi ľudskými bytosťami. Výstavu často po celom svete spreievajú búrlivé diskusie a neobišlo to ani Slovensko.“

Jozef Glasa, etik a lekár: „Táto výstava je veľmi smutnou záležitosťou.“

Jozef Kováčik, KBS: „Z nášho pohľadu je potrebné, aby sa Slovensko pridalo k iným civilizovaným krajinám, ktoré už túto výstavu zakázali.“

Redaktor: „To sú len niektoré z reakcií na výstavu Human Body. Konferencia biskupov ju považuje za zneuctenie ľudského tela a to najmä preto, že sa na ňom zarába.“

Jozef Kováčik, KBS: „Nikomu z nás by sa nepáčilo, ak by nášho otca alebo našu mamu prezentovali v takejto podobe.“

Redaktor: „Podobný názor má aj známy bioetik a lekár Jozef Glasa. Pýta sa, či majú organizátori všetky potrebné povolenia. Výstavu považuje za vystavovanie mŕtvov za peniaze a tiež chce vedieť, či exponáty nie sú náhodou bývalí politickí väzni v Číne.“

Jozef Glasa, etik a lekár: „Toto je veľmi závažná vec aj z etického hľadiska, aj z právneho hľadiska.“

Michal Čierny, redaktor: „Organizátor vraví, že o žiadnom znevažovaní mŕtvov nemôže byť ani reči.“

Štěpán Janeček, organizátor JVS Group: „Celá výstava je koncipovaná edukatívne, že rozhodne sa nejedná o to, že by sme nejakým spôsobom sa snažili ľudí šokovať, že by sme sa snažili nejakým spôsobom vydesiť.“

Redaktor: „A vraví, že aj telá majú jasný pôvod.“

Štěpán Janeček, organizátor JVS Group: „Všetky tie telá boli darované na vedecké účely.“

Markíza, 09/10/2012

Neetický biznis?

Je „obdivuhodné“, že katolícka cirkev sa k morálnosti výstavy Ľudské telo - The Human Body Exhibition vyjadruje po takmer dvoch mesiacoch od jej spustenia. Výstava je podľa nej hrubým znevážením a hanobením mŕtvych ľudských tiel. Táto výstava má však ešte minimálne jeden podstatný rozmer, pre ktorý ju v mnohých krajinách zakázali a nevšimla si ho ani katolícka cirkev na Slovensku. Aj napriek tomu, že organizátori tvrdia, že vystavované osoby dali na takéto použitie svojho tela súhlas, zatiaľ ho nikdy hodnoverne nepreukázali. Stačí si do vyhľadávачa zadať „The Human Body Exhibition Controversy“ a máte prácu na pár hodín. Tu totiž nejde „len“ o porušenie dôstojnosti mŕtvych tiel či ľudských pozostatkov. Existuje silné podozrenie, že vystavované telá

patria osobám, ktoré čelia v Číne prenasledovaniu - disidentom, politickým väzňom praktizujúcim Falun Gongu a ďalším zraniteľným skupinám. V Číne je pomerne bežnou praxou, že o poprave väzňa jeho rodina nie je informovaná, obzvlášť ak ide o politických väzňov. Ľahko zneužitelný je inštitút tzv. nevyžiadaných tiel, ktoré si po úmrtí rodina zosnulého nevyžiadala alebo identita zosnulého nebola známa. Mnohí neoprávnene zadržávaní ľudia totiž taja svoju identitu, aby ochránili príbuzných. Existujú teda dôvodné podozrenia, že mnoho nevyžiadaných tiel patrí práve popraveným politickým väzňom. Z môjho pohľadu nie je výstava nič iné než neetický biznis oháňajúci sa zámerom vzdelávať a vychovávať.

Gabriela Kiššová, blog.sme.sk

Vít'azstvo vedy nad zaostalosťou

Human Body Exhibition v Bratislave si kladie za cieľ informovať a poučiť návštevníkov o kráse a funkcii ľudského tela. Podľa ich počtu za prvé dva týždne, z ktorých drvivú väčšinu predstavujú školáci z celého Slovenska, výstava splnila účel. O to viac poburuje reakcia katolíckej cirkvi, ktorá požaduje jej zrušenie pre „hrubé zneváženie a hanobenie mŕtvych ľudských tiel“. Poznám Bibliu a videl som i obrazy takmer nahého Krista na kríži. Na tejto výstave rany po klincoch na rukách ani trňovú korunu zabođenú do hlavy nezobrazujú. Dnes nás skôr zaujímajú dôsledky fajčenia a životného prostredia na ľudský organizmus. S tými sa teraz možno oboznámiť v reálnom trojrozmernom priestore. Inštalácia výstavy znesie najprísnejšie hodnotenie. Výklad podávajú medicíni skupinkám žiakov, pričom ho vhodne prispôbujú ich veku. Na oživenie ho prerušujú kontrol-

nými otázkami, čo decká vedia a čo nie, a aj na svojom tele demonštrujú, kde sa aký orgán nachádza. Pedagógovia nemusia nikoho napomínať ani podnecovať k otázkam. Záujem je spontánny. Takto si predstavujem výuku telovedy. Katolícka cirkev protestuje, že sa porušuje zákon o pohrebníctve, lebo sa ukazujú preparované ľudské telá. Potom sa ale porušuje tento zákon i v kostoloch, kde sa veriaci často dotýkajú, dokonca i bozkávajú mŕtve telá. Pokiaľ ide o dištancovanie sa dekana Lekárskej fakulty UK, iba toľko: Najlepšou vizitkou študentov medicíny v spoločnosti je ich odborná aktivita ešte pred získaním titulu. Svoju fakultu dobre reprezentovali. Verím, že prevládnu pozitívne prístupy k výstave a že sa tým začleníme medzi moderné krajiny. Nech sa hanbia spiatočníci.

Pavel Ondrčka
vysokoškolský profesor
Pravda 11/10/2012

Dnes sa začína Rok viery

Pápež Benedikt XVI. oznámil, že dnes sa začína Rok viery. Povedal to pri príležitosti 50. výročia začiatku 2. Vatikánskeho konzília v roku 1962. Rok viery sa skončí na budúci rok 24. novembra. Jeho cieľom je posilnenie viery v Boha a spájanie ľudí prostredníctvom viery na celom svete.

STV1, 11.10.2012

Štát na budúci rok minie 17,2 mld. eur!

Ficova vláda schválila rozpočet Vláda odklepla základný zákon budúceho roka! V rozpočte skresala deficit pod tri percentá a v ďalších rokoch by mal ešte klesať. Minister financií Peter Kažimír sa musel popasovať aj s neistými daňovými príjmami a možnými krízovými javmi. Na tie vyčlenil rezervu až 550 miliónov eur.

Budúcoročný rozpočet s deficitom tesne pod hranicou 3% je podľa premiéra Roberta Fica absolútne reálny. Upozornil, že navrhovaný rozpočet, ktorý teraz mieri do parlamentu, garantuje Slovensku miesto v jadre eurozóny. K deficitu pod úrovňou 3% hrubého domáceho produktu (HDP) sa Slovensko v minulosti zaviazalo. „Je pripravený v roku 2013 reagovať na možné krízové javy,“ zdôvodnil Fico fakt, že ministerstvo financií naplánovalo v rozpočte na tento účel rezervy v objeme 550 miliónov eur, z čoho až 229 miliónov eur by malo pritécť z otvoreného druhého piliera. Minister financií Peter Kažimír vysvetlil, že tieto zdroje zostanú nedotknuté až do aktuálnej makroprognózy na jar budúceho roka. „Pripravujeme rozpočet na rok 2013 v mimoriadnom, krízovom období. V období, keď sa dajú veľmi ťažko predpokladať príjmy z daní. V období, keď nevieme, ako dopad-

ne eurozóna a keď nevieme vylúčiť krízové faktory, ktoré môžu meniť rozpočet,“ upozornil premiér. Deficit štátneho rozpočtu má budúci rok klesnúť na 3,059 miliardy eur. Príjmy štátu by mali vzrásť na 14,177 miliardy eur a výdavky dosiahnu 17,235 miliardy eur. Rozpočet verejnej správy na nasledujúce roky je zostavený tak, aby v budúcom roku dosiahol deficit 2,9% HDP, v roku 2014 na úrovni 2,4% a v roku 2015 vo výške 1,9% HDP. Najviac peňazí, 2,46 miliardy eur, má z rozpočtu získať ministerstvo školstva. Nasleduje ministerstvo dopravy s vyčlenenou sumou 2,29 miliardy eur a ministerstvo práce s 2,17 miliardy eur. (tasr, pol), Nový Čas 11/10/2012

Na čo pôjdu peniaze?

RTVS 28 mil. eur

Cirkvi 37,4 mil. eur

Detské prídavky 320 mil. eur

Vojenské misie 47,5 mil. eur

Väznice 155 mil. eur

Kanc. prezidenta 4,3 mil. eur

Kultúrne inštitúcie 55,8 mil. eur

Investičné stimuly 12,4 mil. eur

Cesty a železnice 2,04 mld. eur

Podpora bývania 110 mil. eur

Platby roľníkom 390 mil. eur

inštitúcie 12,4 mil. eur

Medzinárodné

V nitrianskej katedrále objavili ďalšiu vzácnu fresku

Fragment ďalšej fresky našli reštaurátori v Katedrále svätého Emeráma na Nitrianskom hrade. „Ide o dolnú časť fresky, kde vidieť dolnú časť postavy a orámovanie. Ťažko sa bude dať analyzovať, pretože je to len malý kúsok,“ hovorí vedúci reštaurátorských prác Vladimír Plekanec, podľa ktorého by mohla pochádzať z rokov 1330 až 1350. Je teda o zhruba 50 rokov staršia ako nedávno objavená veľká freska, ktorá sa ukrývala za oltárom v dolnej lodi kostola. V ďalšom odkryvaní tejto maľby sa už pokračovať nebude, poškodilo by to barokovú výzdobu kostola. Plekanec nevyklúčuje, že ďalšie staré fresky sa možno ukrývajú aj na iných stenách katedrály. „Určite by sa ešte niečo našlo, pretože kdekoľvek ťukneme, všade je nejaký odkaz minulosti, nemôžeme však zničiť barokovú výzdobu,“ povedal. Veľká freska, ktorá je najvzácnejšou stredovekou nástennou

maľbou na Slovensku a zrejme aj v širšom prostredí strednej Európy, zostane na žiadosť biskupstva odhalená minimálne do júla 2013, do osláv 1150. výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda na naše územie. Pozrieť sa na ňu prídu aj odborníci z Rakúska, Nemecka, Českej republiky, Poľska, Maďarska a Talianska, aby ju mohli podrobne zhodnotiť. Freska zobrazuje Mariánsky cyklus a je výnimočná kvalitou výtvarného prejavu a tiež svojou kompozíciou. Dva výjavy sú tu spojené do jedného celku, čo je v našom prostredí dosť nezvyčajné - smrť Panny Márie a korunovanie Panny Márie Kristom na nebesiach. Podľa Plekanca ide zrejme o dielo talianskeho umelca z najšpičkovejšieho prostredia Sieny alebo Neapola. Vzácnu nástennú maľbu prekryval ranobarokový mramorový oltár Snimanie z kríža.

(sita), Pravda 11/10/2012

Vatikán: Pápež sa bude prihovárať aj po arabsky

Pápež Benedikt XVI. sa bude oddnes veriacim prihovárať aj v arabčine. Vatikán zaradil tento jazyk medzi oficiálne jazyky používané pri čítaní posolstiev. Vatikán sa týmto krokom snaží osloviť kresťanov na Blízkom východe. V oblasti s prevahou moslimského obyvateľstva je ich totiž stále menej. Dnes tvoria len päťpercentnú menšinu. Pred sto rokmi bolo na Blízkom východe až dvadsať percent kresťanov. STV 1, 10/10/2012

Rok viery v kontexte obnovy najlepších tradícií

Pápež Benedikt XVI. vyhlásil apoštolským listom Porta fidei Rok viery. Začal sa vo štvrtok 11. októbra 2012 v deň 50. výročia otvorenia II. vatikánskeho koncilu a potrvá do 24. novembra 2013 – sviatku Krista kráľa. Na snímke Benedikt XVI. máva vo Vatikáne na pozdrav veriacim, ktorí prišli na oslavy. Svätý Otec pripomenul význam Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý katolícku cirkev otvoril modernému svetu. Zúčastnil sa ho ako mladý kňaz. Okrem slúženia omše na námestí sv. Petra najvyšší pontifex privítal cirkevných hodnostárov, vrátane približne desiatich priamych účastníkov koncilu. Otvorili ho 11. októbra 1962 v Bazilike sv. Petra, kam Benedikt XVI. previedol včerajší slávnostný sprievod. Počas svojho pontifikátu sa snaží naprávať podľa neho nesprávnu interpretáciu II. vatikánskeho koncilu, ktorého posolstvo je stále predmetom diskusií. Hlava katolíckej cirkvi trvá na tom, že nešlo o prevratný zlom oproti minulosti, ako sa to snažia prezentovať liberálni katolíci, len o obnovenie najlepších cirkevných tradícií. Pápež Benedikt XVI. prehovoril po arabsky počas pravidelnej generálnej audiencie. Nové úsilie Vatikánu má za cieľ podporiť kresťanov na Blízkom východe. Vatikán teda pridal arabčinu k šiestim jazykom (angličtine, francúzštine, španielčine, nemčine, poľštine a portugalčine), do ktorých sa prekladá obsah príhovorov pápeža hovoriaceho po taliansky, na generálnych audienciách. TASR, Šport 12/10/2012

Nedeľný predaj bez čísel

Najvyšší kanadský súd v známom prípade R. v. Big M Drug Mart Ltd. viac ako pred tridsiatimi rokmi rozhodol, že nútiť všetkých na dodržiavanie univerzálneho dňa oddychu je v rozpore s náboženskými slobodami menších. Zákon, ktorý je navonok „neutrálny“, môže mať v praxi negatívny vplyv na ľudí, pre ktorých je dňom oddychu napríklad sobota. Obchodníci, ktorí pre vlastné náboženské presvedčenie zatvárajú svoje obchody v sobotu, doplácajú na nedeľný zákaz stratou tržby za dva dni v týždni. Vo výhode sú pritom kresťania.

Vzťah cirkvi a štátu

Zákaz predaja v nedeľu, o ktorom diskutuje vládny Smer, nie je len o ekonomických argumentoch, tak ako si myslia opoziční poslanci. Otvára širšiu otázku vzťahu cirkvi a štátu. Slovensko k tejto téme dlhodobo pristupuje mimoriadne pokrytecky. Na jednej strane sa skrýva za údajný sekularizmus. Na strane druhej podporuje najväčšie náboženstvo, a to nielen finančne. (Ročná podporu viac ako 37 miliónov eur na platy duchovných v roku 2011, z ktorých viac ako 21 miliónov bolo určených pre rímskokatolícku cirkev, však nemožno ľahko prehliadnuť.) Asi pred rokom židovská náboženská obec namietala, že povinnosť pochovávať ľudské pozostatky najskôr až po 48 hodinách od úmrtia ju obmedzuje v prejave svojho náboženstva. Podľa židovského zvykového práva Hala-cha ľudské pozostatky musia byť pochované do 24 hodín. Napriek tomu, že Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou potvrdil, že neexistujú medicínske dôvody na dodržiavanie 48-hodinovej lehoty, požiadavke židov parlament nevyhoviel. Neprekvapivo namietali kresťanskí demokrati.

Nepochovávejme rovnako

Ak Slovensko považuje všetkých svojich obyvateľov za rovnocenné ľudské bytosti, nemalo by ich nútiť rovnako oddychovať či pochovávať, ak je to v rozpore s ich vierou. Množstvo vyspelých demokracií udelilo výnimky zo všeobecne platných zákonov pre náboženské menšiny, ktoré niektoré zákony diskriminovali. Možnosťou je nielen zmeniť 48-hodinovú lehotu v zákone o pohrebníctve, ale aj udeliť výnimku pre

Súsošie svätých Cyrila, Metoda a Gorazda skončí pravdepodobne na Bratislavskom hrade

Súsošie svätých Cyrila, Metoda a Gorazda na bratislavskom Hurbanovom námestí nebude, nakoniec skončí pravdepodobne na hrade. Rozhodli o tom poslanci mestského zastupiteľstva. Odmietli umiestniť dielo na priestranstvo, ktoré nesie meno po inej historickej osobnosti. Maticu slovenskú a Konferenciu biskupov Slovenska, ktorí sochu chcú v hlavnom meste osadiť, rozhodnutie poslancov sklamarilo. Musia si vybrať buď Gorazdovu ulicu, alebo Bratislavský hrad. Tému sa venoval Marián Kukelka: „Predchádzajúce vedenie mesta vytypovalo pre sochu vierozvestcov dve lokality. Námestie slobody ale čaká na rozsiahlu rekonštrukciu. Do finále sa tak dostalo Hurbanovo námestie. Súčasní poslanci však namietali, že ide o nezmyselný návrh.“

Ivo Nesrovnal, poslanec Mestského zastupiteľstva Bratislava: „Úplne nelogicky umiestňujeme súsošie na námestie, ktoré sa volá po niekom inom. To je zmätko. S takýmto postupom nesúhlasím.“

Ján Budaj, poslanec Mestského zastupiteľstva Bratislava: „Námestie Hurbana má dostať veľmi veľké súsošie celkom iných osobností, To nemá žiadnu logiku.“

Marián Kukelka, redaktor: „S názorom poslancov ale nesúhlasím tajomník Matice slovenskej Peter Mulík.“

Peter Mulík, tajomník Matice slovenskej: „Hurbanovo námestie je jedno z centrálnych námestí v Bratislave, ktoré má veľmi ideálnu polohu aj vzhľadom na to, že je tam sakrálna stavba a tá výhrada, že Hurbanovo námestie musí mať Hurbanovu sochu neseď, veď to nie je nejaká skladačka.“

Marián Kukelka, redaktor: „Proti je však i bratislavská hlavná architek-

ta Ingrid Konrad. Navyše dodáva, že v hlavnom meste je viacero miest, pripomínajúcich osobnosť Cyrila a Metoda.“

Ingrid Konrad, hlavná architektka Bratislavy: „Máme v Blumentálskom kostole vitráž, v Kostole Milosrdných bratov máme drevené plastiky Cyrila a Metoda, na Klenovej máme jednu patinovú sadrovú repliku a pred nemocnicou na Antolskej epoxidovú repliku, ďalej na Devíne bolo v roku 2009 odhalené súsošie.“

Marián Kukelka, redaktor: „Poslanci nakoniec schválili dve alternatívy, kde by súsošie mohlo stáť. A to Gorazdovu ulicu a východnú terasu Bratislavského hradu. Tieto miesta ale iniciátori doteraz odmietali s tým, že sú mimo centra mesta. Poslanec Ján Budaj však hradný areál ako nedôstojné miesto odmieta.“

Ján Budaj, poslanec Mestského zastupiteľstva Bratislava: „Nemyslím si, že to menej významné miesto, keď je to priamo hradný vrch a je to aj miesto, kde poblíž je parlament.“

Marián Kukelka, redaktor: „Maticu Slovenskú, ako aj Konferenciu biskupov Slovenska však tlačí čas. Už na budúci rok totiž pripadá 1150. výročie príchodu solúnskych bratov.“

František Rábek, biskup: „4. júl, kedy by sa toto súsošie malo odhaliť, ak by sa robili určité prieskumy, tak samozrejme sa nedá stihnúť tento termín a jednoducho táto udalosť a táto slávnosť by sa nemohla konať.“

Marián Kukelka, redaktor: „To si však matičiari nateraz nepripúšťajú. S Národnou radou, ktorá spravuje areál Bratislavského hradu, začali rokovať o možnostiach umiestnenia súsošia svätých Cyrila, Metoda a Gorazda.“

Rádio Regina, 10.10.2012

židov tak, aby mohli pochovávať svojich blízkych do 24 hodín. Kresťania by tak poškodení určite neboli. Ak je pre niektorých zamestnancov práca v nedeľu v rozpore s náboženským presvedčením, mohli by si uplatniť výhradu vo svedomí. Iní by si zas výhradu mohli uplatniť v sobotu. Výhrada vo svedomí totiž musí platiť na základe akejkolvek

vieri. Spravodlivá spoločnosť hľadá také riešenia, ktoré dávajú každému možnosť prejavovať náboženstvo slobodne do tej miery, pokiaľ nepriemerane neobmedzuje slobody iných. Nezvýhodňuje iba jednu, často majoritnú skupinu.

Jarmila Lajčáková Autorka pracuje v Centre na výskum etnicity a kultúry. **SME 12/10/2012**

V evanjelickej cirkvi sa sporia o majetky

Bývalý generálny dozorca cirkvi Ján Holčík zvažuje podanie na políciu

Evanjelická cirkev v Bratislave vlani predala a vymenila deväť bytov v centre. Podľa niektorých jej členov veľmi lacno.

Po obchodovaní s majetkom katolíckej cirkvi sa polícia možno bude zaoberať aj situáciou v evanjelickej cirkvi. Podanie trestného oznámenia zvažuje bývalý generálny dozorca a spolupredseda cirkvi Ján Holčík. Nahneval ho predaj a výmena deviatich bytov v bratislavskom Starom Meste. Cirkev vlastnila byty na ulici Mateja Bela neďaleko Prezidentského paláca. Od minulého roka ich vlastní firma Svet čokolády. Cirkev jej ich predala, časť bytov vymenila za byty v Dúbravke a jeden byt vymenila za to, že firma opravila kotoľňu v evanjelickej základnej škole.

Kupoval Svet čokolády

Vnútna kontrola cirkvi vyráta, že na transakcii stratili približne 300-tisíc eur. Napríklad byt v pôvodnom stave s rozlohou 90 štvorcových metrov predali za 92-tisíc eur. Realitné kancelárie ponúkajú podobné byty za aspoň 130-tisíc eur. „Udalosti v bratislavskom cirkevnom zbore ECAV sú zahanbujúce a je trestuhodné, ako sa manipuluje s majetkom,“ hovorí Holčík, v rokoch 1990 až 1992 minister priemyslu a predsedá Demokratickej strany. Konateľ a firmy Svet čokolády Šimona Hůlku útoky na transakciu nahnevali. „Ak niekomu kúpite nové byty v Dúbravke a vymeníte ich za nehnuteľnosť v centre, ktorá má nariadenú nútenú opravu, revízne správy o elektrine sú prepadnuté, je tam nevyhovujúca voda a stavba sa rúca, tak ma prekvapí, ak hovoríte o veľmi nízkych cenách.“ Odvoláva sa na znalecké posudky, ktoré potvrdili zaplatenú cenu. S návrhom na transakciu podľa neho prišla sama cirkev, ktorá sa o majetok nevedela starať a on potreboval bývanie pre seba a svojich zamestnancov. „Garantujem vám, že do roka to bude jeden z najkrajších domov v Bratislave,“ tvrdí Hůlka. Chystá sa opraviť strechu aj fasádu. Ak by niekto

podal trestné oznámenie, potešilo by ho to. Tvrdí, že posledný byt nechcel a evanjelici ich oslovili, že chceli opraviť kotoľňu v škole. „V roku 1998 predala evanjelickej cirkvi krásny dom na Michalskej (v historickej časti mesta) za 800-tisíc korún, prečo toto nikoho nezaujímá?“ pýta sa Hůlka.

Majetok? Len prostriedok

Zmluvy s Hůlkom podpisoval predsedajúci dozorový bratislavský farár Martin Šefranko. „Nedošlo k poškodeniu cirkevného zboru ani majetku,“ tvrdí s tým, že byty v Dúbravke potrebovali, pretože tam vzniklo centrum cirkvi so stálym duchovným. V Starom Meste zasa nevedeli zabezpečiť opravu bytov a nemali ani na opravu kúrenia v škole a hrozilo, že ju zatvoria. „Cirkev je duchovné spoločenstvo. Aby mohla naplňovať svoje poslanie, potrebuje aj materiálne zázemie. Majetok nie je cieľom našej činnosti, ale má zostať prostriedkom,“ hovorí Šefranko.

Poučili sa

Riaditeľ hospodárskej správy cirkvi v Bratislave Martin Kováč povedal, že transakciou sa zaoberali orgány cirkvi. Predaje sa udiali až po nástupe Kováča do funkcie. „Došlo k sebareflexii, aby sa takéto veci neopakovali.“ Myslí si, že ak by postupovali štandardne, za majetok by dostali viac a cirkev sa z toho má poučiť. O celej veci sa aj hlasovalo a orgány cirkvi vyslovili predsedníctvu v Bratislave dôveru. Hovorkyňa celého cirkevného zboru Edita Škodová predaje označila za záležitosť, ktorá sa týka Bratislavy a ktorú nemajú kompetenciu posudzovať. Ktokoľvek sa podľa nej môže obrátiť na políciu. „Ak vyššie orgány cirkvi nezasiahnu včas a nezjednú nápravu, určite bude na mieste podnet na finančnú políciu a orgány činné v trestnom konaní, aby preverili tento stav,“ dodal bývalý dozorca Holčík.

Monika Tódová, SME 12/10/2012

Ak vyššie orgány cirkvi nezjednú nápravu, určite bude na mieste podnet na finančnú políciu. Ján Holčík, predseda Slovenskej evanjelickej jednoty

Chcú zatvoriť obchody cez sviatky

BRATISLAVA - Na Deň Ústavy SR či Deň boja za slobodu a demokraciu (17. novembra) si zrejme už viac v obchodoch nenakúpime. Smer chce od budúceho roka zatvoriť maloobchodné prevádzky počas všetkých sviatkov. Ak by prešiel prísnejší opozičný návrh kresťanských demokratov, bežný nákup potravín neurobíte ani v nedeľu.

Pohodový nákup počas štátneho sviatku by mal byť už minulosťou. Od januára sa počas voľných dní len tak hocikedy do obchodov nedostaneme. Poslanci Smeru a KDH sa totiž opäť dohadujú o tom, ako obmedzia dni, keď môžu byť obchody otvorené. Doteraz predajcovia obchody povinne zatvárali iba na Vianoce, Nový rok a na Veľkonočnú nedeľu. Teraz by k nim mali pribudnúť napríklad 5. júl, keď oslavujeme Sviatok sv. Cyrila a sv. Metoda, 29. august - Výročie Slovenského národného povstania či 1. september Deň Ústavy Slovenskej republiky. V nedeľu a počas sviatkov chce obchody zavrieť aj u nás poslanec za KDH Július Brocka. Viera Tomanová má pripravený vlastný návrh. „Zatvorenie obchodov sa bude týkať všetkých štátnych sviatkov bez nedeľ. Matky nemajú kde nechať deti, týka sa to 95 percent žien. Taktiež nemajú počas sviatkov dopravné spojenia. Navyše, rodina by mala byť spolu aspoň počas sviatkov, preto to navrhujem,“ povedala Tomanová. Hoci malí obchodníci s voľnom počas sviatkov skôr súhlasia, veľkým obchodným domom plným obchodíkov obmedzenia otváracieho času nevyhovujú. „Čo sa týka daného návrhu, pokiaľ prejde, tak ho budeme akceptovať, ale na druhej strane náš retailový trh nie je taký silný, ako napríklad v susednom Rakúsku,“ narážal na výpadky z predaja šéfmanažér bratislavského obchodného centra Aupark Rudolf Kuciak. V Rakúsku sú obchody mimo prevádzky aj počas nedele. Podobne je na tom aj Nemecko. Obe krajiny sú bohatšie a voľný deň obchodníkov neohrozuje. (jgl), **Nový Čas, 11.10.2012**